

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 231/2014-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť R. S., zastúpeného advokátom JUDr. Claude Trelajom, M. R. Štefánika 30, Nové Zámky, ktorou namieta

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 2 T 17/2012 zo 14. novembra 2013 a uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 163/2013-2099 z 30. decembra 2013,

- porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 17/2012 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby,

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

postupom Okresného súdu Komárno v konaní vo veci samej vedenom pod sp. zn. 2 T 17/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. S. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2014 doručená sťažnosť R. S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Claude Trelajom, M. R. Štefánika 30, Nové Zámky, ktorou namieta

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 17/2012 zo 14. novembra 2013 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 163/2013-2099 z 30. decembra 2013 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“),

- porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 17/2012 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby,

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 a čl. 50 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vo veci samej vedenom pod sp. zn. 2 T 17/2012.

1. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obžalovaný z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona a iné; sťažovateľ je stíhaný väzobne. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 17/2012 zo 14. novembra 2013 rozhodol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal jeho písomný sľub a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného

úradníka. Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že u sťažovateľa naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Tos 163/2013-2099 z 30. decembra 2013 tak, že ju zamietol.

Sťažovateľ namieta, že dôvody jeho väzby sa od začiatku nezmenili, nepristúpil k nim žiadny nový významný dôvod, a preto považuje odôvodnenie ďalšieho trvania jeho väzby, v ktorej sa nachádza takmer tri roky, za nedostatočné a v rozpore s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky v oblasti ochrany ľudských práv a slobôd. Sťažovateľ poukazuje na to, že trestné konanie v jeho veci sa nachádza v štádiu konania pred súdom po podaní obžaloby, a preto nemožno akceptovať ďalšie trvanie jeho väzby založené na odôvodnenom podozrení, že spáchal závažný trestný čin.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby o týchto námietkach ústavný súd takto rozhodol:

„Okresný súd Komárno rozhodnutím sp. zn. 2 T/17/2012 zo dňa 14. 11. 2013 a Krajský súd Nitra rozhodnutím sp. zn. 4 Tos/163/2013-2099 zo dňa 30. 12. 2013 porušili čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd priznáva pre sťažovateľa primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Eur.

Ústavný súd prikazuje prepustiť obvineného z väzby neodkladne na slobodu.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania pred Ústavným súdom.“

2. Vo vzťahu k postupu orgánov činných v trestnom konaní v jeho trestnej veci v rámci prípravného konania sťažovateľ namieta, že vyšetrovateľ nekontaktoval jeho obhajcu, aby sa mohol dostaviť na výsluch konaný po vznesení obvinenia, a nevyrozumel ho riadne a včas ani o termínoch ďalších úkonov. Sťažovateľ sa domáhal v prípravnom konaní a opakovane v súdnom konaní, aby bol vyšetrený duševný stav poškodených, resp. svedkov, čomu nebolo vyhovené. Predseda senátu okresného súdu *„prevzal znalecký posudok z iného konania, čo je však v rozpore so zákonom“*.

Sťažovateľ namietal zaujatosť orgánov činných v trestnom konaní, ako aj konajúcich sudcov, jeho námietkam však nebolo vyhovené.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: „Návrhy obvineného a jeho obhajcov súd neberie v úvahu, nevykonáva dôkazy v prospech obvineného, zápisnice nie sú napísané úplne tak, ako sa svedkovia vyjadrujú. Obvinenému je odňatá možnosť klásť otázky priamo jednotlivým svedkom a to bez odôvodnenia rozhodnutia senátu, na základe nepodložených požiadaviek svedkov, z ktorých niektorí obvineného ani vôbec nepoznajú...“

Máme za to, že v priebehu súdneho konania Okresný súd Komárno porušuje aj právo obžalovaného na spravodlivý proces a neoprávnene využíva možnosť danú ustanovením § 262 Tr. por., keď obžalovaného pravidelne vylúči z konania pri výsluchoch poškodených a svedkov.

Práve konfrontácia výpovedí, pri svedkoch, ktorých vierohodnosť je namietaná, je dôležitým dôkazným prostriedkom v trestnom konaní. “

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd o tejto časti sťažnosti takto rozhodol:

„Okresný súd Komárno svojim konaním a rozhodovaním v konaní 2 T/17/2012 uznesením o nevyhlúčení sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci, uznesením o vylúčení sťažovateľa z pojednávacej miestnosti pri výsluchu poškodených a svedkov, porušil základné právo sťažovateľa zaručené v čl. 46, 47, 48, 50 ústavy SR a jeho právo zaručené v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Uznesenia Okresného súdu Komárno sa zrušujú a vec sa vracia na nové konanie.

Prikazuje sa Okresnému súdu Komárno vrátiť vec do prípravného konania.

Porušitelia sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania. “

3. Sťažovateľ namieta aj zbytočné prieskumy v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú podal 18. októbra 2013. Okresný súd rozhodol o jeho žiadosti uznesením zo 14. novembra 2013, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť v ten istý deň. Sťažnosť bola predložená na rozhodnutie krajskému súdu 23. decembra 2013, t. j. po uplynutí 39 dní. Krajský súd rozhodol o sťažnosti uznesením z 30. decembra 2013 tak, že ju zamietol ako nedôvodnú.

Sťažovateľ namieta, že uvedeným postupom okresný súd spôsobil zbytočné prietahy v konaní, a preto navrhuje, aby ústavný súd o tejto časti sťažnosti takto rozhodol:

„... Okresný súd Komárno v konaní 2 T/17/2012 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 Ústavy SR, ako aj právo na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Komárno v konaní 2 T/17/2012 sa prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 Eur, ktoré je Okresný súd Komárno povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Porušitelia sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania.“

4. Podľa sťažovateľa nie je dôvod na jeho trestné stíhanie a neexistujú ani dôvody väzby, pretože *„V prípravnom konaní nebolo preukázané, že by sťažovateľ prevádzal nedovolenú výrobu omamných a psychotropných látok, držal ich a obchodoval s nimi, keď v jeho motorovom vozidle, v jeho domácnosti a ani v objektoch, ktoré užíval a v ktorých podnikal, a vôbec nikde takéto látky sa nenachádzali, nenašli a ani policajný pes takéto látky neobjavil.*

Všetky dôkazy sú vykonštruované, sú to len výpovede svedkov, ktorí sú dlhodobo drogovo závislí a sú súdení za drogovú trestnú činnosť a ich svedecké výpovede nie sú vieryhodné.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o tejto časti sťažnosti takto rozhodol:

„Okresný súd Komárno rozhodnutím sp. zn. 2 T/17/2012, Krajský súd Nitra rozhodnutím sp. zn. 4 Tos/163/2013 porušili čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd priznáva pre sťažovateľa primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Eur.

Ústavný súd prikazuje prepustiť obvineného z väzby neodkladne na slobodu.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania pred Ústavným súdom.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 2 T 17/2012 zo 14. novembra 2013

Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti uzneseniu okresného súdu bola prípustná sťažnosť. Sťažovateľ využil svoje právo podať sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd. Existoval teda iný všeobecný súd, ktorý bol príslušný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta v konaní pred ústavným súdom. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v tejto časti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu súvisiacim s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenie o osobnej slobode (čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru), nie všeobecné ustanovenia o práve na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 alebo čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 277/07, II. ÚS 131/08). Právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti ďalšieho trvania väzby spadá *ratione materiae* pod čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré obsahujú základné hmotné a tiež procesné atribúty osobnej slobody vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení (obdobne napr. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010), ktorých porušenie ale sťažovateľ nenamieta. Ústavný súd preto posúdil sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú a odmietol ju z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V tejto súvislosti ústavný súd nad rámec uvedeného pripomína, že nie je povinný odstraňovať nedostatky v podaniach z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra,

z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatky v podaniach účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto spojitosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

3. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 a čl. 50 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 17/2012

Sťažovateľ v tejto časti sťažnosti namieta postup okresného súdu vo veci samej pri prerokovávaní obžaloby. Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv uznesením „*o nevyklúčení sudcov*“, ktoré bližšie neoznačil, a uzneseniami o jeho vylúčení z pojednávacej miestnosti po dobu výsluchu svedkov a poškodených, ktoré tiež neoznačil. Sťažovateľ neoznačil presne ani základné práva, ktorých porušenie namieta týmto postupom, resp. svoju sťažnosť neodôvodnil v rozsahu ním označených článkov ústavy a dohovoru. Pritom je v konaní o sťažnosti zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) tak, ako to ustanovuje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podstatou sťažnosti je námietka, že vo veci nekoná nestranný súd, a námietka, že dokazovanie na hlavnom pojednávaní nie je vykonávané spôsobom v súlade so zákonom.

Pre posúdenie tejto časti sťažnosti je rozhodujúce, že sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv postupom súdu prvého stupňa, t. j. v čase, keď nebolo v jeho veci ešte meritórne rozhodnuté.

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci výlučne úlohou ústavného súdu, pretože predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m. III. ÚS 149/04). Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v príslušnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, avšak len za predpokladu, že tieto neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. pozri napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietané porušenie základných práv alebo slobôd napraviť. Iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky ochrany svojho základného práva a nebol s ich uplatnením úspešný, môže predložiť sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie svojho základného práva alebo slobody. Sťažovateľ pritom nemá na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd.

Podľa výsledku konania pred súdom prvého stupňa má sťažovateľ možnosť využiť svoje právo podať odvolanie a prípadne sa domáhať ochrany svojich práv aj proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu podaním dovolania, ktoré ústavný súd považuje vo svojej judikatúre za účinný opravný prostriedok na ochranu tých práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta postupom okresného súdu.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ má možnosť využiť na ochranu svojich práv opravné prostriedky podľa Trestného poriadku, a preto ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

4. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 4 Tos 163/2013-2099 z 30. decembra 2013

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo

ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (*mutatis mutandis* II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Ústavný súd preto v prípade namietaného porušenia čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený

slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd ďalšej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Súčasťou práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 dohovoru je aj právo obvineného iniciovať konanie o preskúmanie zákonnosti jeho väzby. V tomto konaní má súd povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, bod 31). Pritom argumenty súdu pre a proti väzbe nemôžu byť všeobecné a abstraktné, ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti týkajúce sa danej osoby a veci (napr. Boicenco v. Moldavsko, rozsudok z 11. 7. 2006, bod 142).

Sťažovateľ je obžalovaný zo spáchania skutkov kvalifikovaných ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona, zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania o zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania o zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona. Vo väzbe sa nachádza z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Sťažovateľ namieta nedostatok splnenia materiálnych podmienok väzby z dôvodu, že nie je dostatočne preukázané, že sa dopustil skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba. Namieta tiež nedostatočné odôvodnenie zákonných podmienok ďalšieho trvania jeho väzby uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ spochybňuje dôvodnosť svojho trestného stíhania s poukazom na to, že svedkovia, ktorých výpovede majú preukazovať jeho trestnú činnosť, sú osoby s drogovou minulosťou, a teda nevierohodné.

Krajský súd konštatoval v odôvodnení napadnutého uznesenia, že dosiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré je vedené trestné stíhanie, sa stali a trvá aj dôvodné podozrenie, že ich spáchal sťažovateľ. Poukázal pritom na výpoveď svedka J. S., ktorý je súčasne poškodeným v jednom zo žalovaných skutkov a ktorý zotrval aj pri opakovanom výsluchu na hlavnom pojednávaní na svojej predchádzajúcej výpovedi.

Ústavnému súdu neprináleží hodnotiť výsledky dosiaľ vykonaného dokazovania, táto právomoc prislúcha výhradne všeobecnému súdu konajúcemu vo veci sťažovateľa. Vzhľadom na štádium trestného konania (po podaní obžaloby), keď výsledky prípravného konania odôvodňovali postavenie sťažovateľa pred súd a je vykonávané pomerne rozsiahle dokazovanie na hlavnom pojednávaní, ktoré dosiaľ nebolo skončené, je podľa názoru ústavného súdu dostatočne odôvodnený a ústavne akceptovateľný záver krajského súdu v napadnutom uznesení, že naďalej trvá dôvodné podozrenie, že sťažovateľ spáchal skutky, pre ktoré sa vedie trestné konanie.

Sťažovateľ vzniesol námietku aj proti existencii dôvodov jeho väzby, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné považovať dočasné pozbavenie jeho osobnej slobody väzbou za legitímne opatrenie na dosiahnutie účelu trestného konania.

Krajský súd odôvodnil tzv. preventívnu väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vysokou mierou závažnosti trestnej činnosti, z ktorej je sťažovateľ dôvodne podozrivý, násilným charakterom tejto trestnej činnosti, dlhším obdobím jej páchania v spojení so skutočnosťou, že proti sťažovateľovi je vedené aj ďalšie trestné stíhanie, ktoré sa nachádza v štádiu konania pred súdom. Dôvodná obava z kolúzných aktivít uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyplýva podľa krajského súdu z charakteru a spôsobu spáchania trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivý sťažovateľ, na ktorého je podaná obžaloba aj za násilné útoky proti osobám, ktoré vystupujú ako svedkovia v konaní proti nemu a vo svojich výpovediach potvrdili, že majú zo sťažovateľa strach.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu aj v tejto časti ústavnoprávne akceptovateľné. Skutočnosti, ktoré uviedol krajský súd, zodpovedajú legálnej definícii kolúznej a preventívnej väzby a ich existencia je súdom pravidelne kontrolovaná a konfrontovaná s aktuálnym stavom konania. Ústavný súd preto nepovažuje uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 163/2013 z 30. decembra 2013 za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené a nemá dôvod zasiahnuť do právnych záverov krajského súdu.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach ústavne akceptovateľným spôsobom aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich v danej situácii možno považovať za udržateľné (m. m. III. ÚS 271/07).

Pretože ústavný súd nezistil takéto dôvody na uplatnenie svojej právomoci, odmietol sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5

ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na zistené dôvody na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2014